

Ramboldia insidiosa

Staketflamlav

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Lecanorales*, **Familj:** *Ramboldiaceae*, **Släkte:** *Ramboldia*, **Art:** *Ramboldia insidiosa* - staketflamlav (Th.Fr.) Hafellner **Synonymer:** *Lecidea insidiosa* Th.Fr., *Lecidea insidiosa*

Kännetecken

Staketflamlav är en skorplav med vitgrå till grönaktigt brun bål vilken ibland är otydlig. Apothecier 0,2-0,5(-0,7) mm i diameter, mattsvarta, ofta talrika, platta med tunn kant till välvda och kantlösa. Sporerna osepterade, färglösa och $8-12 \times 4-6 \mu\text{m}$. Staketflamlav börjar som parasit på gårdsgårdskantlav *Lecanora varia* eller sällsynt på stadskantlav *L. conizaeoides* och "*Lecanora subfusca*" och då kan man hitta apothecier på värdlavens apothecier. Senare kan staketflamlav förekomma som friväxande. Det finns ett flertal lavar med små svarta apothecier på ved men att staketflamlav börjar växa parasitiskt på framförallt gårdsgårdskantlav *Lecanora varia* är unikt och gör den ofta lätt att artbestämma i fält.

Utbredning och status

Arten förekommer från Skåne till Uppland samt i Hälsingland (Nordin m.fl. 2011) samt från Dalarna och Jämtland (Artportalen 2016). Arten är känd från ett 30-tal lokaler, men det är oklart hur många som är aktuella. En minskning av populationen pågår och förväntas fortgå vad gäller antalet lokalområden och antalet reproduktiva individer. Staketflamlav är rapporterad från Danmark och Finland men inte från Norge. Den är rödlistad i Finland (Sårbar VU, Jääskeläinen m.fl. 2010). Världsutbredningen omfattar Europa, Makaronesien och Nordamerika (Smith m.fl. 2009).

Ekologi

Arten är knuten till torr, hård, gammal, obehandlad och exponerad ved i jordbrukslandskapet, främst på trägårdsgårdar, staket och lador.

Hot

Ved av lämplig kvalitet nyskapas i mycket begränsad omfattning. Impregnering och målning av obehandlat virke är negativt för arten.

Åtgärder

Växtplatser med staketflamlav bör skyddas. Ved som hyser arten får inte målas. Nya växtplatser måste skapas genom att obehandlat virke placeras ut i närheten till kända förekomster. Flyttning av bålar till nya växtplatser skulle kunna övervägas. Ett samarbete med kulturmiljövården är i vissa fall lämpligt.

Övrigt

Utländska namn - FI: Hurmejäkälä.

Litteratur

Artportalen. 2016. *Rapportsystem för växter, djur och svampar*. ArtDatabanken, SLU. [<http://www.artportalen.se>] [uttag 2016-10-08].

Jääskeläinen, K., Pykälä, J. Rämä, H., Vitikainen, O., Haikonen, V., Högnabba, F., Lommi S. & Puolasmaa, A. 2010. Lichens. I: Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (red.). *The 2010 Red List of Finnish Species*. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki, sid. 278-310.

Nordin, A., Moberg, R., Tønsberg, T., Vitikainen, O., Dalsätt, Å., Myrdal, M., Snitting, D & Ekman, S. 2011. *Santesson's Checklist of Fennoscandian Lichen-forming and Lichenicolous Fungi*. Evolutionsmuseet, Uppsala universitet. [<http://www.evolutionsmuseet.uu.se/databaser/>]. [uttag 2016-10-08]

Smith, C.W., Aptroot, A., Coppins, B.J., Fletcher, A., Gilbert, O.L., James, P.W. & Wolseley, P.A. (red.) 2009. *The lichens of Great Britain and Ireland*. British Lichen Society, London.

Författare

Göran Thor